

Ny kraft: Endelige tillatelser og utbygging

Første kvartal 2020

Dette er en oversikt over Olje- og energidepartementets (OED), kommunenes og Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) vedtak om konsesjon og konsesjonsfritak for nye kraftverk, og innrapportert oppstart av ny kraftproduksjon. Oversikten viser status for konsesjonsbehandling av kraftverk, volumet av ny kraft som er på vei inn i det norske kraftsystemet, og status for godkjenning av anlegg for deltakelse i elsertifikatorordningen. En nærmere forklaring av innholdet i rapporten er gitt på siste side.

Spørsmål kan rettes til Seksjon for ressurs og kraftproduksjon i NVE, v/Ann Myhrer Østenby (tlf. 99 69 72 02) eller Seming Skau (tlf. 48 21 53 39).

Oppsummering av første kvartal 2020

- 79 GWh ny vann- og vindkraftproduksjon ble satt i drift.
- 11,5 TWh vann- og vindkraft er under bygging, hvorav 1,3 TWh allerede er satt i drift i vindkraftverk som er under bygging.

79 GWh ny vann- og vindkraftproduksjon ble satt i drift i løpet av kvartalet

I løpet av første kvartal har NVE registrert at det er satt i drift fire små vannkraftverk og ett opprustings- og utvidelsesprosjekt som til sammen gir 34 GWh ny vannkraftproduksjon.

Valsneset vindkraftverk i Ørland kommune ble ferdigstilt da den siste turbinen ble satt i drift i første kvartal. Normalårsproduksjonen for kraftverket er på 45 GWh. Kraftverket er bygd ut med tre turbiner på området til ett tidligere testanlegg med en turbin.

Fire av vindkraftverkene som er under bygging begynte å levere den første kraften i 2019. I første kvartal ble flere vindturbiner satt i drift, og disse kraftverkene økte normalårsproduksjonen sin med 0,4 TWh. Til sammen er nå 1,3 TWh av total planlagt produksjon på 2,7 TWh satt i drift i disse prosjektene som forventes ferdigstilt i løpet av 2020:

- Bjerkreim
- Skinansfjellet og Gravdal
- Kvitfjell og Raudfjell
- Tonstad

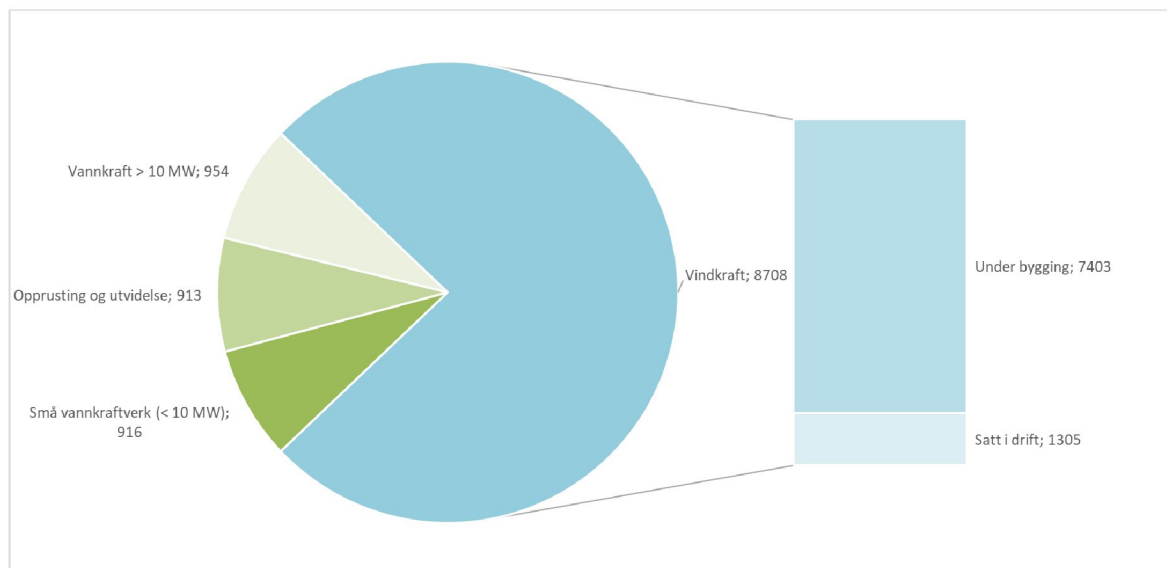
Ved utgangen av første kvartal 2020 er den totale midlere årsproduksjonen for vannkraft på 135,7 TWh og normalårsproduksjon fra vindkraftverk er på 6,9 TWh. I tillegg kommer 1,3 TWh fra de ovennevnte vindkraftverkene som er under bygging, slik at total normalårsproduksjon er 8,2 TWh.

11,5 TWh ny vann- og vindkraftproduksjon er under bygging

Ved utgangen av første kvartal er 11,5 TWh ny vann- og vindkraftproduksjon under bygging. Hovedtyngden av dette er vindkraftprosjekter, som utgjør 19 prosjekter med en samlet årsproduksjon på 8,7 TWh. Fordelingen per teknologi kan sees i figur 1. Sammenlignet med forrige kvartal er det en økning i ny produksjon under bygging på 0,4 TWh. Dette skyldes blant annet

Buheii vindkraftverk i Agder fylke startet bygging i første kvartal, og noen flere opprustings- og utvidelsesprosjekter som er under realisering.

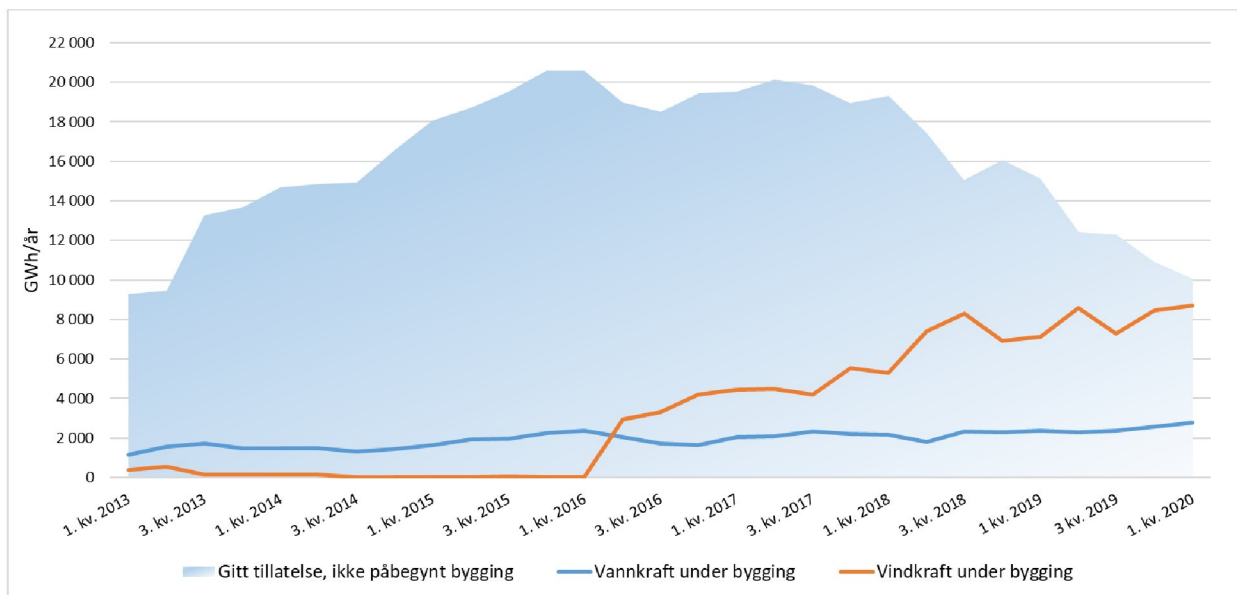
Figur 1: Ny kraftproduksjon under bygging, fordelt på teknologi [GWh].

Nye tillatelser og avslag i første kvartal 2020

Det ble i løpet av kvartalet gitt endelig tillatelse fra NVE og OED til 54 GWh ny vannkraftproduksjon. NVE og OED ga endelig avslag åtte vannkraftprosjekter med et samlet potensial på 100 GWh.

Figur 2: Historisk utvikling av endelige tillatelser som ikke er benyttet, samt vann- og vindkraftprosjekter under bygging ved utgangen av hvert kvartal.

16 nye godkjenninger i elsertifikatorordningen i løpet av kvartalet

I første kvartal ble 14 vannkraftprosjekter, ett solkraftprosjekt og tidligere nevnte Valsneset vindkraftverk godkjent i ordningen med elsertifikater. Samlet årsproduksjon fra disse er på 187 GWh.

Tabeller

Tabell A: Endelig konsesjon/fritak Teknologi	1. kvartal 2020			Sum 2020		
	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	5	17	54	5	17	54
Opprusting og utvidelse	0	0	0	0	0	0
Vannkraft > 10 MW	0	0	0	0	0	0
Vindkraft	0	0	0	0	0	0
Sum	5	17	54	5	17	54

Tabellen viser hovedtall for saker der det har blitt gitt endelig tillatelse til realisering av kraftproduksjon i løpet av kvartalet, og for året til og med utløpet av kvartalet. Tallene inkluderer vedtak om konsesjonsfritak, men ikke om konsesjonsplikt. Saker som er til klagebehandling er ikke inkludert. Disse tallene inngår også i tabell D, såfremt kraftverkene ikke er bygget og satt i drift.

Tabell B: Endelig avslag Teknologi	1. kvartal 2020			Sum 2020		
	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	6	24	57	6	24	57
Opprusting og utvidelse	2	9	43	2	9	43
Vannkraft > 10 MW	0	0	0	0	0	0
Vindkraft	0	0	0	0	0	0
Sum	8	33	100	8	33	100

Tabellen viser hovedtall for saker der det har blitt gitt endelig avslag på søknad om tillatelse til realisering av kraftproduksjon i løpet av kvartalet og for året til og med utløpet av kvartalet. Saker som er til klagebehandling er ikke inkludert.

Tabell C: Ny produksjon Teknologi	1. kvartal 2020			Sum 2020		
	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	4	10	32	4	10	32
Opprusting og utvidelse	1	1	2	1	1	2
Vannkraft > 10 MW	0	0	0	0	0	0
Vindkraft	1	13	45	1	13	45
Sum	6	24	79	6	24	79

Tabellen viser ny produksjon satt i drift i gjeldende kvartal, så langt NVE har fått melding om dette.

Tabell C1: Total installert kraftproduksjon i Norge ved utgangen av 1. kvartal 2020

Teknologi	Antall	MW	TWh
Vannkraft	1 655	32 684	135,7
Vindkraft ¹	42	2 582	8,2
Termisk kraft	30	700	3,5
Totalt	1 727	35 966	146,8

[Tabellen](#) viser nøkkeltall for norsk kraftproduksjon ved utgangen av kvartalet. I tillegg til teknologiene som er oppgitt, er det installert om lag [68 MW solkraft](#). Tallene NVE har for solkraft er estimater basert på usikre datakilder, og er derfor ikke inkludert i tabellen.

Tabell D: Endelig tillatelse, ikke idriftsatt

Teknologi	Under bygging			Gitt tillatelse, ikke bygd			Sum endelig tillatelse, ikke idriftsatt		
	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	63	310	916	325	870	2 663	388	1 180	3 578
Opprusting og utvidelse	16	331	913	49	352	786	65	683	1 700
Vannkraft > 10 MW	8	299	954	9	311	783	17	610	1 736
Vindkraft	19	2 554	8 708	26	1 712	5 821	45	4 266	14 528
Sum	106	3 494	11 490	409	3 245	10 052	515	6 739	21 543

Tabellen viser hovedtall for prosjekter som har endelig tillatelse, men som ikke er satt i drift, fordelt på prosjekter under bygging og prosjekter der bygging ikke er startet. For noen prosjekter kan det være igangsatt bygging av bare deler av produksjonen tillatelsen gir rom for. Dataene inkluderer ikke saker som er til klagebehandling.

Tabell D1: Under bygging, teknologi og idriftsettelsesår [GWh]

	Satt i drift	2020	2021	2022	2023-2025	Totalt
Små vannkraftverk (<10 MW)		627	275	13		916
Opprusting og utvidelse		380	293	8	232	913
Vannkraft > 10 MW		565	388			954
Vindkraft	1 305 ²	5 019	2 383			8 708
Totalt	1 305	6 592	3 340	21	232	11 490

Tabellen viser forventet år for idriftsettelse for ny kraftproduksjon som er under bygging. Idriftsettelsesåret er basert på årstall som er oppgitt i fremdriftsplan i forbindelse med godkjenning av detaljplan, eller publisert av utbygger i forbindelse med nyhets saker eller andre steder.

¹ Tallene for installert effekt og normalårsproduksjon inkluderer andelen av vindkraftverk som er under bygging hvor de første vindturbinene er satt i drift.

² Andelen produksjon av vindkraftverk som er under bygging som er satt i drift per 31.3.2020.

Tabell D2: Vannkraftverk «gitt tillatelse, ikke bygd» per fylke.

Fylke	Små vannkraftverk (< 10 MW)		Over 10 MW inkludert opprusting og utvidelse	
	Antall	GWh	Antall	GWh
Agder	22	207	5	200
Innlandet	13	108	6	107
Møre og Romsdal	18	116	3	49
Nordland	58	539	10	219
Rogaland	25	171	3	55
Troms og Finnmark	24	222	2	10
Trøndelag	24	175	1	0,3
Vestfold og Telemark	27	126	5	225
Vestland	104	924	20	683
Viken	10	74	3	20
Totalsum	325	2 663	58	1 569

Tabellen viser fylkesvis fordeling av potensialet fra stadiet «gitt tillatelse, ikke bygd» i tabell D fordelt på små vannkraftverk, vannkraftverk over 10 MW inkludert opprusting og utvidelse.

Tabell E: Totalt antall saker til behandling hos myndighetene, og i tillegg saker hvor utredningsprogram er fastsatt

Teknologi	Saker til behandling			Utredningsprogram fastsatt		
	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	84	239	725	0	0	0
Opprusting og utvidelse	33	246	510	1	0	12
Vannkraft > 10 MW	3	676	2 221	0	0	0
Vindkraft	17	5 150	17 509	9	597	2 029
Sum	137	6 311	20 965	10	597	2 041

Tabellen viser saker som ved utløpet av kvartalet ikke har endelig vedtak uavhengig av stadier i saksbehandlingsprosessen i NVE, OED eller kommunen. Dette inkluderer meldinger, konsesjonspliktverdinger, søknader, innstillinger og vedtatte saker som ikke er endelige i form av at de påklaget. Noen sakstyper er ikke inkludert. Dette gjelder saker stilt i bero, vindkraftsaker etter havenergiloven, og saker om revisjon av vilkår for vannkraftverk. I tillegg vises saker hvor utredningsprogram er fastsatt. Vær oppmerksom på at saker til behandling altså omfatter flere stadier og myndigheter i saksbehandlingen.

Tabell F: Elsertifikater	1. kvartal 2020		Sum 2020	
	Antall	GWh	Antall	GWh
Søknader under behandling	2		2	
Godkjente anlegg	16	187	16	187
<i>Av dette: I overgangsordningen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Av dette: Ikke i overgangsordningen</i>	<i>16</i>	<i>187</i>	<i>16</i>	<i>187</i>
Avslag	0		0	

Tabellen viser innkomne saker under behandling i NVE for godkjenning i elsertifikatsystemet samt godkjente og avslåtte anlegg i henholdsvis gjeldende kvartal og år. Vedtak som er påklaget vises ikke i tabellen. Se også NVEs [nettsider](#) for en prosjektvis oversikt.

Om rapporten

Oversikten er utarbeidet av NVE og blir publisert hvert kvartal. Rapporten viser oppdaterte tall for foregående kvartal og totaltall for kalenderåret. Rapporten publiseres en måned etter kvartalets slutt, for å sikre tid til at klagefrist kan løpe og til kvalitetssikring av tallgrunlaget.

Oversikten viser summen av endelige tillatelser³ gitt av energimyndighetene. Et vedtak er endelig enten når NVEs eller kommunens vedtak ikke påklages eller når OED har gjort vedtak etter klagebehandling eller innstilling. Søknadsprosessen og saksgang varierer noe avhengig av konsesjonstype. Beskrivelse av saksgang for konsesjonssaker kan finnes på [NVEs nettsider](#)⁴.

Tallene i denne oversikten vil ikke direkte kunne sammenlignes med tall for NVEs vedtak isolert sett, fordi NVEs vedtak kan klages inn til OED. En klage gjør at endelig vedtak kommer senere og at utfallet av myndighetenes vurdering kan bli endret. For vindkraftverk gis det konsesjon for installert effekt. Med dagens vindkraftteknologi forventes brukstiden til i gjennomsnitt 3400 fullasttimer. Derfor er alle tall i GWh for vindkraft under behandling, med endelig avgjørelse og under bygging basert på en brukstid på 3400 timer fra og med første kvartal 2018.

Informasjonen er basert på NVEs databaser, som også inneholder informasjon om OEDs vedtak. Informasjonen i databasene registreres hovedsakelig manuelt, og det tas forbehold om mulige feil og unøyaktigheter. Nærmere informasjon om de enkelte prosjektene er å finne på sakenes [nettsider](#)⁵ på nve.no.

Oversikten over utbygd vannkraft er basert på løpende innrapportering fra utbyggerne. Informasjon om anlegg som er under bygging hentes fra flere kilder, særlig godkjenning av detaljplaner, men også fra media og direkte kontakt med utbyggere.

³ Med "endelig tillatelse" menes endelig konsesjon eller fritak for konsesjonsplikt der vedtaket enten ikke er påklaget eller er ferdig klagebehandlet. Vi gjør oppmerksom på at det kreves ytterligere myndighetsgodkjenning av NVE og/eller andre før et kraftverk kan bygges, avhengig av sakstype.

⁴ <https://www.nve.no/konsesjonssaker/om-konsesjon/>

⁵ <https://www.nve.no/konsesjonssaker/>